

Mittarfeqarfii

2015-imi ukiumut naatsorsuutit kukku- nersiorneqarnerannit nalunaarusiaq

Imarisai**Qupperneq**

1. Ukiumut naatsorsuutit kukkunerisiorneqarnerat	277
1.1 Ukiumut naatsorsuutit	277
1.2 Ajunaarsinnaanermut naliliineq kukkunerisuinermilu periuseq	277
1.3 Suleriaatsinik suliffeqarfimmilu nakkutilleeriaatsinik kukkunerisuineq	278
1.3.1 Suleriaatsit	278
1.3.2 Peqquserluttoqarsinnaanera pillugu qullersaqarfimmik oqaloqateqarneq	278
1.4 Ukiumoortumik naatsorsuutinik naliliinermi pissutsit pingaarutillit	279
1.4.1 Suleriaatsit aamma illup iluani nakkutilliinerit	279
1.4.2 ETOPS-inik atuilernermit isertitat	280
1.4.3 Avatangiisinut pisussaaffiit nunaminertat pissusitoqaannut uterteqqinnerannut tunngasut	280
1.4.4 Sanaartukkatigut ingerlatanik naliliineq	281
2. Ukiumoortumik naatsorsuutit pillugit oqaaseqaatit	282
2.1 Angusat nalunaarsornerat	282
2.2 Oqimaaqqatigiissitsineq	283
3. Paasissutissat allat	286
3.1 Pisortat naatsorsuutininut nalunaarutaat kiisalu naatsorsuutini kukkunerit iluarsineqanngitsut	286
3.2 Naatsorsuuserinermik inatsimmik malinninneq	287
3.3 Siunnersuinerinermik ikiuunnermillu suliassat	287
4. Kukkunerisuinerinermik ingerlanneqartumik naliliineq	287
4.1 Kukkunerisuinerinermik ingerlanneqartumik naliliineq	287
5. Kukkunerisuinerup siunertaa aamma annertussusia akissussaassutsimillu agguataarinneq	287

2015-imi ukiumut naatsorsuutit kukkuneriorsiorneqarnerannit nalunaarusiaq

1. Ukiumut naatsorsuutit kukkuneriorsiorneqarnerat

1.1 Ukiumut naatsorsuutit

Mittarfeqarfinni ukiumut 2015-imut naatsorsuutit aqutsisunit saqqummiunneqartut kukkuneriorsiornerat naammassivarput. Ukiumut naatsorsuutit ima inerneqarput:

	<u>2015</u> <u>t.kr.</u>	<u>2014</u> <u>t.kr.</u>
Angusat	(44.090)	(47.606)
Pigisat nalillit	1.546.739	1.584.651
Nammineq aningaasaatit	1.445.808	1.479.826

1.2 Ajunaarsinnaanermut naliliineq kukkuneriorsiunermilu periuseq

Kukkuneriorsiuneeq ingerlanneqarpoq uagut nammineq kukkuneriorsiunermik periuseq suliarisimasarput malillugu. Kukkuneriorsiunermik periutsip qulakkiissavaa niuernikkut allaffissornikkullu ingerlatat ajunaarutaasinnaasut ukiumut naatsorsuutininut sunniuteqarsinnaasut misissoqqissaarnissaat.

Suliffeqarfiup aqutsisuinik oqaloqateqartarnerput aamma suliffeqarfiup suliaanik sammisaannillu ilisimasaqarnerput aallaavigalugit 2015-imi kukkuneriorsiunitsinni naatsorsuutini kukkuneqarsinnaasut malunnaateqarsinnaasullu toqqarpavut:

- Sanaartukkatigut ingerlatanik naliliineq, tassanilu nalikilliliinissamut pisariaqartitsisoqarneranik taamaaliornissamullu nalilersueqqissaarneq
- Ilaasunut mittarfeqarnermullu akitsuutit katersornerat akiligassiissutiginerallu

Taakkuttaaq aallaavigalugit naatsorsuutini immikkoortut suliaasaqarfiillu makku kukkuneriorsiunermi sukumiisumik sammineqarput:

- Pigisat tigussaasut
- Nioqqutissat uninngasuutigineqartut
- Tuniniaanermi pissat
- Akissarsianutt akissaasersuutinullu aningaasartuutit
- Pilersuisunut akiitsut

Sammisani allani ukiumut naatsorsuutini kukkusoqarsinnaanera nalinginnaasutut nalilerneqarput taamaattumik kukkuneriorsiuneeq annikinnerusimalluni.

1.3 Suleriaatsinik suliffeqarfimmilu nakkutilleeriaatsinik kukkunersuineq

Kukkunersuinermi ingerlatsivimmi nalunaarsueriaatsit, suleriaatsit suliffeqarfimmilu nakkutilleeriaatsit isumannaatsumik ingerlanneqarnerat aamma nalilernerqarput. Ukiumut naatsorsuutininik saqqummi-ussinermi tunngaviit eqqortuunerat, uppernassuseqarnerat aamma piffissaq eqqorlugu naatsorsuuserinermik ingerlatsisoqartarnera qulakkeerumallugu.

Suleriaatsit nakkutilleeriaatsillu suliffeqarfimmi atorneqartut iluanni immikkut ajunaarutaasinnaasut makkuusut nalilerpavut:

- Aningaasat tigoriaannaat
- Akissarsiat akissaatersuutillu allaffissornermi suliarineqarnerat
- Akiligassiineq aamma akiitsulinnut malitseqartitsineq
- Aningaasartuutininik naatsorsuuserineq aamma pilersuisunut akiitsut naligiissinnerat
- Sanaartornermut aningaasaliinerit Namminersorlutik Oqartussat sanaartugassanut aningaasalisutaannit taperneqartut

1.3.1 Suleriaatsit

Mittarfeqarfiit 2015-imut ukiumoortumik naatsorsuutaasa kukkunersiornerannut atatillugu ukiup ingerlanerani Nuummi Mittarfeqarfiit pulaarneqartarput. Mittarfeqarfiit pisortaat kukkunersuinerinermik aallaaveqartumik pulaarnitsinnik nalunaarfigineqarput.

Kukkunersuinerinermik aallaaveqartumik pulaarnitsinni siunertaraarput ingerlatsiviup nalunaarsueriaatsinik, suleriaatsinik, periutsinik nakkutillinernik allanillu aaqqissuussai naapertuuttunerannik misissuineq, ingerlatsivimmut naatsorsuutinillu ingerlatsiviit ataasiakkaat Mittarfeqarfiit ukiumut naatsorsuutaasa katinnerannut malunnaatilimmik sunniuteqarsinnaasut, ilanngullugu nalilissallutigu naatsorsuuserineq ukiumut naatsorsuutininik suliaqarnermut suli uppernassusilinnik tunngavissaqarnerisq.

1.3.2 Peqquserluttoqarsinnaanera pillugu qullersaqarfimmik oqaloqateqarneq

Kukkunersuinerinermik pilersaarusiornitsinnut atatillugu ingerlatsivimmi qullersaqarfik peqquserluttoqarsinnaanera pillugu apeqquteqarfigaarput.

Qullersaqarfiup ilisimatippaatigut namminneq naliliineq aallaavigalugu peqquserluttoqarsimasinnaanera qularnartoq ingerlatsivik pitsaasumik nakkutilleeriaaseqarmat, ukiumut naatsorsuutit kukkunernik malunnaatilinnik imaqarsinnaanerannik pinngitsoortitsisunik, taassumalu iluani naatsorsuinerinermi uuka-paatitsiniarluni suliffeqarfiullu pigisaannik atornerluiniarluni kukkusumik paasissutissiinerup pinngitsoornissaamik qulakkeerisoqartartoq. Pisortat aamma nalunaarput peqquserlunniarnernik ilisimasaqaratik imaluunniit peqquserlussimasinnaasunik maannakkut misissuinerinik ingerlatsisoqanngit-

soq. Kukkunersiunitsinni peqquserlunniarnerup kingunerisinnaasaanik naatsorsuutini kukkunernik nassaarsimanginnerput nalunaarutigaarput.

1.4 Ukiumoortumik naatsorsuutini naliliinermi pissutsit pingaarutillit

Kukkunersiuinermi pissutsit pingaarutillit nalilerneranni qullersaqarfiup ukiumut nalunaarummik naliliinerannut taasassaqrpoq.

1.4.1 Suleriaatsit aamma illup iluani nakkutilliinerit

Suleriaatsit aamma illup iluani nakkutilliinerit ilaatigut siunertaraat, kukkunerit amigaatillu piaarinaatsoornikkut piaaraluniluunniit iliuuserisat pinngitsoortinnissaannut qulakkeerinninnissaq, ilaatigut sulisut tapersersorumallugit – taakkununga ilanngullugit minnerunngitsumik sulisut nutaat – allaffissornermik suliaassanik ingerlatsineranni.

Allaffissornermik ingerlatsieriaatsini aamma illup iluani nakkutilleeriaatsit pillugit suliaassaqarfiit arlallit pillugit sulieriaatsinik suliaqartoqarsimavoq, suliaassanut taakkununga naapertuuttumik aaqqissuussaasunik.

Taamaattoq kukkunersiunitsinni paasivarput, tamakkuninnga nakkutilliinerit arlallit ingerlanneqarsimangitsut – imaluunniit naammaginarumik pitsaassuseqarlutik ingerlanneqarsimangitsut – ukiup ingerlanerani aamma ukiumut naatsorsuutit naammassineqarnerannut atatillugu.

Tamassuma aamma ersersippaa nakkutilliinermik ingerlatsinernik nakkutiginninneq naammaginarsimangitsaq.

Taakkunani amigaatit ingerlatsiviup qullersaqarfianut ingerlatsineq pillugu allakkami erseqqinnerusumik allaaseraavut.

Tamassuma kinguneraa ukiumut naatsorsuutit naammassineqarnerannut atatillugu suliffeqarfimmi annermik sulisariaqarneq, nakkutilliilluni suliaassat ilarparujussui piffissamut sivilisunermut attuumasuteqarmata, ukiup ingerlanerani ingerlaavartumik nakkutilliinernik suliaqartarnikkut pinngitsoorneqarsinnaasunik.

Aamma isumaqrpoq uagut kukkunersiuinermik ingerlatsinerput misileraalluni misissuinernik tunngaveqartissinnaanngikkippat, kisianni inissitsikkat ataasiakkaat misileraaffigalugit ingerlatsisariaqarluta, sulinermik ilungersunarnerusumik kinguneqartumik.

Innersuussutigiumavarput nakkutiginninnermik aaqqissuussamik pilersitsisoqartariaqartoq, taamaasiluni nakkutilliinerit piareersakkat ukiup ingerlanerani nammattumik ingerlanneqarnerat naammaginarumillu pitsaassuseqarnerat nakkutigineqarsinnaaqqullugit.

1.4.2 ETOPS-inik atuilernermit isertitat

Isumannaallisaanermik piunasaqaat pissutigalugu timmisartuutileqatigiiffiit marlunnik motorilinnik ingerlatsisut timmisartuussinerminnut atatillugu ajornartoornermi mittarfimmik nalunaaruteqartussaataaapput. Mittarfeqarfiit ammasarfiit nalinginnaasut avataatigut ajornartoornermi mittarfittut nalunaarutigineqartillugu timmisartuutileqatigiiffik ammaaneq pillugu akiligassinneqarsinnaavoq. Siornatigut timmisartuutileqatigiiffiit akiligassamik apeqquteqaataannik aatsaat pissarsisoqartillugu akiligassiisoqartarpoq, paasissutissanik pissarsisinnaannginneq pissutigalugu taamaattumillu ukiut siulliini akeqanngitsumik sullitat kisitsisaatigineqarsimagatik.

Juuni 2014 Mittarfeqarfiit Globalog peqataaffiigilerpaa. Globalog, timmisartuutileqatigiiffiit angallanermut pilersaarutaat pillugit paasissutissanik katersinermik immikkut piginnaanngorsarsimavoq, taakkununga ilanngullugit ajornartoornermi mittarfinnik atuineq. ETOPS-ammaaneq pillugu akitsuutit, Globalogip Mittarfeqarfiit sinnerlugit timmisartuutileqatigiiffinnut akileeqqusissutit ingerlatsineranik suliaqarpoq.

Nunat tamalaat akornanni timmisartortitsinermik suliaasaqarfimmi kattuffissuaq, IATA, ilaasortaminut allagaqaasiorsimavoq Mittarfeqarfiit akileeqqusissutinik nassiussisarnerannik qulalersitsiniaasumik. Pisortat Trafikstyrelsemik oqaloqateqarsimapput, sammisami Mittarfeqarfik taperserneqarluni isumannaallisaanermi piunasaatit timmisartuutileqatigiiffinnit pisussaaffigineqartut pineqarmata, pisortat naliliipput akiligassiisarneq naapertuuttusoq.

Isumaqatigiinniarnert 2015-imi ingerlaqqipput – aamma pineqartoq pillugu sulii aalajangiussamik isumaqatigiittoqanngilaq.

Globalogip ETOPS-ammaaneq pillugu akitsuutinik akileeqqusissutai pillugit pisortanit mianersortumik pissat naatsorsorneqarsimapput. Akiitsullit sulii akiliisimangitsut akiliinissaminnilluunniit nalunaaruteqarsimangitsut akiligassaat 100 %-imik annaasaqaataassussatut inissinneqassasut aallavigineqarpoq.

Tassannga naatsorsuuserinermik suliaq isumaqatigaarput aamma annaasaqaatitut illuartitsinermik naliinerup tunuliaqutai eqqarsarluarnermik tunngaveqartutut isigaavut annaasanik matussusiilluarsinnaasut.

1.4.3 Avatangiisinut pisussaaffiit nunaminertat pissusitoqaannut uterteqqinnerannut tunngasut

Sumiiffinni assigiinngitsuni Mittarfeqarfiit sulianik ingerlatsipput tamaani illuutit sanaartukkallu siunissami matuneqavissinnaallutik Namminersorlutik Oqartussanit taamannak aalajangiiffigineqarsimappata. Kalaallit Nunaanni nunaminertanik atuisinnaanermut inatsit naapertorlugu, nunaminertanik atuisut qimatsinermi sumiiffik qimatartik salissimassavaat nunaminertarlu pissusitoqaan-

nut uterteqqinneqassalluni. Mittarfeqarfiit angusat aallaavigalugit ingerlatsivittut Namminersorlutik Oqartussat ataanni inissisimammat, pisortat naliliinerat naapertorlugu piginnittussaataasut tassaapput Namminersorlutik Oqartussat, taamaattumillu tassunga pisussaaffik Mittarfeqarfimmiigani.

Tamanna tunuliaqutaralugu Mittarfeqarfiit ukiumut naatsorsuutaanni pisussaaffik taanna pillugu naatsorsuisoqanngilaq imaluunniit ilisimatitsisoqarani. Ingerlatsiviup sanaartukkanik naliliinerani tamassuma maluginiarnissaa pingaaruteqarpoq, pingaartumik mittarfiit il.il. nalingi pillugit.

1.4.4 Sanaartukkatigut ingerlatanik naliliineq

Mittarfeqarfinni ulluinnarni sulinermi akiligassat aallaavigalugit naatsorsuuserineq periuuserineqartarpoq, kisianni ukiumut naatsorsuutit aningaasartuutit aallaavigalugit naatsorsuuserineq periuuseralugu saqqummiunneqartarlutik. Periutsit taakkua assigiinngissutaat pingaarneq sanaartukkatigut aningaasaliissutinik passussinermut tunngassuteqarpoq, akiligassat aallaavigalugit naatsorsuuserinermi piffissaq pissarsiffiusoq akiligassatut nalunaarsorneqartarluni, aningaasartuutilli aallaavigalugit naatsorsuuserinermi sanaartukkatigut aningaasaliissutit naatsorsuutinik aallartitsisarlutik pigisallu ataasiakkaat aserfallakkiartornerat ilutigalugu nalikilliliivigineqariartulersarlutik.

Mittarfeqarfiit ingerlatsinermi akigititanut politikki atukkani naapertorlugu, sanaartukkatigut pigisani ernialersinnaanngilai aamma nalikillisinnaanngilai. Tamanna isumaqarpiarpoq pisigat nalingi - ingerlatsivimmit immikkoortikkaanni – qaffasippallaamik naleqartinneqarput.

Taamaattoq Mittarfeqarfiit Namminersorlutik Oqartussat inatsisaata ilaanniinnera pissutigalugu, Mittarfeqarfiup pigisaasa ilai akileraarutinit akilersugaapput – soorlu nutaatut aamma aningaasaliiffigineqaaqittut aningaasaleeriaaseq taanna malillugu pissarsiarineqartartut.

Namminersorlutik Oqartussat suliffeqarfiutaasa namminersortitat naatsorsuuseriveqarnerat pillugu nalunaarut naapertorlugu, sanaartukkatigut pigisanik nalikilliliinerit ingerlanneqassapput, nalikilliliineq qaangiutilertortuunngippat. Nalikilliliinissamik pisariaqartitsineq taanna pisortanit naliliiffigineqarsimannngilaq, ilanngullugu nunap naqqanik allannortoqarneranut tunngasuni (nunami qeriuannartumi allannguutit) aamma/imaluunniit timmisartoqarfiit allanngornerisa kingunerinik.

Taamaattumik uagut aalajangerpugut, ukiumut naatsorsuutini kukkunerisuiusutut makkuninnga oqaaseqaateqassalluta:

”Sanaartukkatigut pigisanik naliliinermi aamma taakkuninnga nalikilliliinerit ingerlanneqarput una siunertaralugu, ingerlatsiviup nukissanik atuineranik ersersitsiniaanermut takussutissatut, sanaartukkatigut pigisat ernialerneqarsinnaanerannut aamma nalikilliliiffigineqarsinnaanerannut periarfissat eqqarsaatiginagit, Aningaasanut inatsit aqutigalugu aningaasaliissutissat pissarsiarineqartarnerat pissutigalugu.

Namminersornerullutik Oqartussat suliffeqarfiutaasa namminersortitatut ingerlasut pillugit nalunaarut naapertorlugu, sanaartukkatigut pigisat nalikillilerneqartassapput pigisap nalinga aallaavigalugu, sanaartukkatigut pigisat akimigut nalikillippat – aamma nalikillilineq qaangiutilertortuunngippat. Sanaartukkatigut pigisat ingerlatsinermi aningaasaqarnermik nalilineq aallaavigalugu, pisortat nalikilliliisariaqarnermik misissuisimannngillat, soorlu nalinik naatsorsuuserinermik ingerlatsiffiusimasuni nalikilliliinissamik pisariaqartitsineq naliliiffigineqarsimannngitsoq, nunap allanngornerata kinguneranik mittarfiit akornuserneqarsimaneranut tunngassuteqartuni - imaluunniit Kalaallit Nunaanni mittarfeqarfinnik allanngartiterinissamik pilersaarusiortoqarnerata kingunerinik.

Taamaattumik sanaartukkatigut pigisat nalilerneqarnerat uagut nangaassuteqarfigaavut.”

2. Ukiumoortumik naatsorsuutit pillugit oqaaseqaatit

2.1 Angusat nalunaarsornerat

Kaaviiartitat aamma nioqqutissanik atuineq

Kaaviiartitat nioqqutissanillu atuinerup eqqortumik piffissalersorneqarnerat nakkutilliivigiumallugu misiliinikkut misissuiffigineqartarput. Kaaviiartitat isumaqatigiissutinik tunngavillit isumaqatigiissummi tunngavik naapertorlugu ingerlanneqarnerat misiliutinik misissuinikkut nakkutilliivigineqarput. Taamatuttaaq ukiunut siusinnerusunut sanilliusilluta ineriartornermik missingersuutillu misissoq-qissaarnerannik ingerlatsivugut taassuma iluani matussusiisinnaassutsimik.

Tassunga oqaaseqaammik saqqummiussinissaq pissutissiinngilaq – nakkutilliinernik piareersakkanik ingerlatsiuarnissaq amigaataasoq eqqaassanngikkaanni, soorlu immikkoortumi 1.4.1 allaaserigippat.

Sulisqarnermut aningaasartuutit

Ukiup ingerlanerani akissarsisitsisarnermi suleriaatsit misissuiffigisarsimavagut soorlu aamma ukiuumut naatsorsuutinik saqqummiussinermut atatillugu naatsorsuuserinermi, akissarsialerineri suleriaatsinik Akileraartarnermullu Qullersaqarfimmut nalunaarusiaasartut akornanni oqimaqatigiissitserit pillugit paasissutissanik aallersimavugut.

Tassunga oqaaseqaammik saqqummiussinissaq pissutissiinngilaq – nakkutilliinernik piareersakkanik ingerlatsiuarnissaq amigaataasoq eqqaassanngikkaanni, soorlu immikkoortumi 1.4.1 allaaserigippat.

Angusat nalunaarsorneranni nalunaarsorneqartut allat

Angusanik nalunaarsorsuiffimmi ilanngussat (bilag) misiliutinik misissuinikkut misissuiffigisimavargut. Angusat nalunaarsorneqarneranni ilanngussat (bilag) misiliutinik misissuinikkut kukkunersiornermik ingelatsivugut soorlu naatsorsuutit inaarfissaasa kingorna ilanngussat (bilag) misissorsimagivut. Taamatuttaaq ilaatigut angusat nalunaarsorneri ukiumi siuliani nalunaarsukkanut missingersuumullu assersuussimallutigit.

Tassunga oqaaseqaammik saqqummiussinissaq pissutissiingilaq – nakkutilliinernik piareersakkanik ingerlatsiuarnissaq amigaataasoq eqqaassannikkaanni, soorlu immikkoortumi 1.4.1 allaaserigipput.

2.2 Oqimaaqqatigiissitsineq

Sanaartornermi atortuutit pigisat nalillit 1.432.357 t.kr.

Namminersornerusut suliffeqarfiutaannut natsorsuuserisarneq pillugu nalunaarut naapertorlugu, sanaartornermi atortuutit pigisat nalillit nalilerneranni, tunngavissat allassimasut naapertoqqissaarlugit ingerlatsiviup naatsorsuutaasa oqimaaqqatigiissinneqarneranni ilanngunneqassapput.

Erseqqissaatigineqassaaq Mittarfeqarfiup sanaartornermi atortuutit nalillit pigisai ulluinnarni naatsorsuuserinermi ingerlaavartumik ilanngunneqanngimmata – taamaattumillu ukiumut naatsorsuutinik saqqummiussinermut atatillugu ingerlatsinermi, oqimaaqqatigiissitsinermi aamma nammineq pigisani nalunaarsugassartaat kingullinngortut kisiisa ilanngunneqartarlutik.

Deloitte, suliffeqarfiup sanaartornermi pigisai nalillit nalunaarsuganngorlugit allattugaataalernerannut ikiuussimavoq. Siunissami suliassamik taassuminnga nammineq isumaginninnissaq siunertaralugu naatsorsuutigineqarpoq Mittarfeqarfiit aaqqiissuussamik taamaattumik pissarsipallannissaat.

Peqataaneq

Aningaasaqarnermik aqutsissut nutaamik atuutsitsilernut atatillugu innersuussutigissavarput, ingerlatsivik immikkut ittumik pigisat ataasiakkaat suli pigineqarnerannik sumilu inissisimanerannik nakkutilleeqqullugu – aamma ilanngullugu pigisat allattorsimaffiata kiisalu pigisat tigussaasut akornanni taakkorpiat imminnut assingunerannik nakkutilleeqqullugu – taamaaliornikkut qulakkeerneqarsinnaaqullugu paasissutissat pigisat pillugit allattorsimaffimi nutaami eqqortuunerat.

Pissarsiat- aamma pigiuinnaakkat

Kukkunersiuinermut atatillugu pigisat pissarsiat pigiuinnaakkaallu akornanni uppersaatissat misissorpavut, naliliivugut ingerlatsiviup ingerlatsinermut siunertaqartumik nutaanik pissarsisarnera atuutsitilernera/nalikilliliinera naatsorsuuserineq pillugu nalunaarummi maleruaqqusat naapertorlugit ingerlanneqartoq.

Nalimik aalajangiineq

Erseqqissaatigineqassaaq Mittarfeqarfiit ukiumut naatsorsuutininik saqqummiussineranut atatillugu, naatsorsuuserinermik periutsimik allaaserisaq naapertorlugu mittarfiit ataasiakkaat naqqi nalikilliliiffigineqarneq ajormata.

Ingerlatsiviup sanaartornermi atortunik nalilinnik pissarsiaasa annerpaartaat aningaasanut inatsimmi sanaartugassanut akuersissutit aqutugalugit pissarsiarineqartarput. Ukiumut 15 mio.kr.-it tikillugit nutaamik aningaasaliinerit aamma aningaasaleeqqinnerit aningaasalersorneqarsinnaapput ingerlatsiviup ingerlatsinermi kaaviiartitai (akigititanik akiliisitsineq) aqutugalugit, taakkuali qaangerlugit aningaasaliinerit naalakkersuisut aningaasanik inatsisissaanni sanaartornermut atugassiissutigineqartatut atorlugit pissariarineqartarlutik.

Suliffeqarfiup maanna ingerlatsinermi aningaasat kaaviiartitai tunngavigalugit aningaasaleeqqinnerit imaluunniit aningaasaliinerit nutaat nammineq nammassisinnaanngilai.

Innersuussutigissavarputtaaqaq allaaserisaq 1.4.4 takoqqullugu.

Aserfallatsaaliinermi kinguaattoorutit

Ingerlatsivimmit aserfallatsaaliinermi kinguaattoorutit 969 mio.kr.-it missaannittut naatsorsorsimavaat. Ileqqorissaarneq naapertorlugu erseqqissaatigineqassaaq aserfallatsaaliinermik kinguaattoorummik naatsorsuineq tunngaviatigut ukiuni ataasiakkaani nalikilliliinerit aamma aningaasaleeqqinnerit assigiinngissutaannik aallaaveqarmat. Taamaattumik kinguaattoorutit taggissaq taamaaqqissaartuunngimmat soorlu ingerlatsiviup sanaartornermi atortuutininik pigisaannut akit ineriartornerat naatsorsuuneqarsimannngimmat.

Sanaartornermut aningaasaliissutit

2015-imi sanaartornermi aningaasaliissutit katillugit 15.516 t.kr.-iupput Inatsisartut Aningaasanut inatsisaat aqputigalugu aningaasalerneqartut. Aningaasaliissutit ima naatsorsorneqarlutik:

	<u>t.kr.</u>
Sanaartornissamut aningaasaliissutit atorineqarsimangitsut, ukiup aallartinnerani	17.642
Aningaasartuutissanut inatsimmi 2013-imi sanaartornissamut aningaasaliineq	12.900
Ukiup ingerlanerani atuineq	<u>(15.597)</u>
Sanaartornissamut aningaasaliissutit sinneqartoorutigineqartut, ukiup naanerani	<u>14.945</u>

Inatsisartut aningaasanut inatsisaat aqputigalugu aningaasaliissutinut akiliutit uppernarsaatit tigusiiffigisarlugit misissorpavut.

2015-imi sanaartornermik naatsorsuutiniq saqqummiussisoqanngilaq.

Nioqqutissat toqqorsivimmiittut 68.123 t.kr.

Ulloq 31.12.2015 nioqqutissat toqqorsivimmiittut ingerlatsivimmi sulisunit namminneq kisinneqarput. Kingorna nioqqutissanik toqqorsiveqarfiit Kangerluassuaq aamma Narsarsuaq tikillugit uppernarsaatit tigusiiffigisarlugit misissuilluta.

Nioqqutissat toqqorsivimmiittut ikummatissamut nioqqutissanullu allanut ima agguataarsimapput:

<u>Mittarfik</u>	<u>Iikummatissaq t.kr.</u>	<u>Nioqq. allat t.kr.</u>	<u>Katillugit t.kr.</u>	<u>2014 t.kr.</u>
Kangerlussuaq	28.385	7.711	36.096	40.063
Narsarsuaq	12.833	1.565	14.398	16.808
Mittarfeqarfiit allat	<u>15.436</u>	<u>2.194</u>	<u>17.629</u>	<u>21.157</u>
	<u>56.653</u>	<u>11.469</u>	<u>68.123</u>	<u>78.028</u>
Pisoqalisoornernut nuussineq			<u>0</u>	<u>0</u>
Katillugit			<u>68.123</u>	<u>78.028</u>

Nioqqutissaat toqqorsivinniittut nalilerneqarnerisa uppernarsaataat tigusiiffigisarlugit kukkunerisiorpavut, taakkununga ilanngullugit pisoqalisoorut.

Pisoqalisoornernut taasarialinnik nuussisoqanngilaq nioqqutissat pisoqalisoorut naleqanngitsutut nalilersorneqarsimammata. Naliliivugut nioqqutissat pisoqalisoorut assigisaallu nalignisa matussutissaannik naammattumik immikkoortitsisoqarsimasoq.

Tunisinernit kiffartuussinernillu pissat, 30.567 t.kr.

Akiitsullit akiliinngitsuugaannut katillugit 9.501 t.kr. (31.12.14: 5.104 t.kr.) immikkoortinneqarsimapput.

Siornamut naleqqiullugu malunnaatilimmik qaffiarneq ETOPS-inik akiligassanit 3.845 t.kr.-inik annaasaqarnissaq, qulanni immikkoortoq 1.4.2-mi allaaserisaq innersuussutigaarput.

Annaasaqarnissamut immikkoortitat 2.488 t.kr.-upput (2014: 1.259 t.kr.), aamma ukiup siulianut naleqqiullugit 1.229 t.kr.-inik annertuseriaateqarput, ilaatigut nalilerneqarluni suliassaqarfimmi suleriaatsimik pitsangorsaanerup kingunerisaattut.

Annaasaqarsinnaanermut matusisinnaajumalluni pisortanit annaasanut illuartitsineq ingerlanneqarsimasoq isumaqatigaarput.

Aningaasat tigoriaannaat 11.591 t.kr.

Aningaasat tigoriaannaat tassaapput karsimiittuutit aamma aningaaserivimmiittuutit, kukkunersiuisutut apeqqutilliinerit aamma ulloq 31.12.2015 aningaaserivimmit kontop pappiarartaannik misissuinnikkut naligiissaarneqarsimasut.

Namminersorlutik Oqartussanut akiitsut 58.257 t.kr.

Aningaasaqarnermut Sulisoqarnermullu Aqutsiveqarfimmut akiitsut ingerlaavartut ulloq 31.12.2015, naligiissaarneqartut 58.257 t.kr.-iupput.

Pilersuisunut akiitsut 17.867 t.kr.

Misissugassanik tiguisarnikkut akiitsoqarfinnut allattorsimaffimmi akiitsunullu naatsorsuutit naligiissarneqarnerannik kukkunersiuinermik ingerlatsivugut.

Akiitsut allat, 9.506 t.kr. sulinngiffeqarnermusiallu akiitsorineqartut, 11.288 t.kr.

Akiitsut allat il.il. ilaatigut tassaapput akileraarut A-mut, atorfilittat sulinngiffeqarnermusiutissaannut pisussaaffeqarneq pissutigalugu akiitsut kiisalu sulinngiffeqarnermusiassanut akiitsut.

3. Paasissutissat allat

3.1 Pisortat naatsorsuutininut nalunaarutaat kiisalu naatsorsuutini kukkunerit iluarsineqanngitsut

Kukkunersiuinermut atatillugu suliassaqarfii kukkunersiussallugit nalorninaatillit pillugit qullersaqarfik 2015-imi ukiumut naatsorsuutit pillugit uppernarsaammik tunniussipput. Tassani

qullersaqarfimmit uppersarsarneqarpoq ukiumut naatsorsuutini kukkusersiusermi kukkuserit malinnaatillit tamarmik iluarsineqarsimasut.

3.2 Naatsorsuuserinermik inatsimmik malinnineq

Kukkusersiusermi maluginiarparput ingerlatsivimmit suliaasaqarfinni pingaarutillinni tamaginni naatsorsuuserinermik inatsit malinneqartoq.

3.3 Siunnersuusermi ikiuunnermillu suliaasat

17. marts 2014 kukkusersiusermi nalunaarummik tunniussinitta kingorna ingerlatsivik sinnerlugu makkunanga suliaqarpugut:

- Sanaartukkat pillugit allattorsimaffimmik ulloq 31.12.2015 malinnaasitsineq
- Kangerlussuarmi qatserisarfeqarfimmut Sullissinissamut isumaqartigiissummut tunngatillugu isumaqatigiissut tunngavigalugu sullissinermi akit naleqqussarneqarsimasut malillugit akigitat naatsorsorneri pillugit nalunaaruteqarneq
- Sanaartukkat pillugit naatsorsuutit kukkusersiorneri
- Agguataarinerit pillugit naatsorsutit kukkusersiorneri
- Pisortanik naatsorsuuserinermullu ikiuunnerit allat

4. Kukkusersiusermi ingerlanneqartumik naliliineq

4.1 Kukkusersiusermi ingerlanneqartumik naliliineq

Ukiumut naatsorsuutit kukkusersiusermi nangaassuteqarata uppersarsarpavut, taamaattoq Mittarfeqarfiit sanaartukkanut aningaasaliissutaasa erniaqartinneqarsinnaanerannut nalikillineqarsinnaanerannullu periarfissanik tapertalerlugit.

Ukiup naammassinerani kukkusersiusermi ingerlatsinitsinni oqaaseqaatit erseqqissakkat ingerlatsivimmi pisortanut ingerlaavartumik nalunaarutigineqartarsimapput.

5. Kukkusersiuserup siunertaa aamma annertussusia akissussaassut-simillu agguataarinneq

10. marts 2006-imi kukkusersiuserinissatsinni maleruagassarput tunngavigalugu kukkusersiuserup siunertaa, annertussusaa ingerlanneqarnera, kukkusersiuserup nalunaartarnissaa kiisalu pisortat kukkusersiuserisullu akornanni akissusaanermut tunngasut allattorneqarsimapput. Taakku innersuutigaavut.

6. Uppernarsaaneq

Inatsisit naapertorlugit nalunaarutigissavarput, inatsit malillugu sumulluunniit attuumassuteqannginnissamik piumasaqaat naammassineqarsimammat kiisalu kukkuneramik ingerlatsinitsinni paasissutissat qinnutigisavut tamaasa pissarsiarisarsimagatsigik.

Nuuk, ulloq 11. april 2016

Deloitte

Statsautoriseret Revisionspartnerselskab

Bo Colbe

kukkunersuiisoq naalagaaffimmit akuerisaq

Akuerineqarpoq

Jens R. Lauridsen
Pisortaq

Olafur P. Nielsen, Naalakkesuisoqarfimmi pisortaq,
Ineqarnermut Sanaartornermut Attaveqatigiinnermullu
Naalackersuisoqarfik